

๔
เกร็ด
มังกร
สะท้อน
จีน

ฉบับพิเศษ
ศิลปวัฒนธรรม

นิธิพันธ์ วิประวิทย์

หาคำตอบ ก่อเกิดคำถาม
จากเกร็ดตำนานเคล้าประวัติศาสตร์แดนมังกร

ราคา 450 บาท

เกร็ดมังกรสะท้อนจีน • นิธิพันธุ์ วิประวิทย์

พิมพ์ครั้งแรก : กรกฎาคม 2568

ราคา 450 บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
นิธิพันธุ์ วิประวิทย์.

เกร็ดมังกรสะท้อนจีน.

กรุงเทพฯ : มติชน, 2568. 320 หน้า.

1. จีน -- อารยธรรม. 2. จีน -- ประวัติศาสตร์.

3. นิทาน -- จีน. I. ชื่อเรื่อง.

951

ISBN 978-974-02-1954-5

สำนักพิมพ์มติชน | www.matichonbook.com

- ที่ปรึกษาสำนักพิมพ์ : อารักษ์ คณนาท, สุพจน์ แจ่มเื้อ, รุจิรัตน์ ทิมวัฒน์
- ผู้อำนวยการสำนักพิมพ์ : มณฑล ประกาศเกียรติ
- รองผู้จัดการสำนักพิมพ์ : ประภาพร ประเสริฐโสภ, หทัยชนก ชิวโมกร์
- บรรณาธิการอาวุโส : สุภชัย สุชาติสุธรรม
- บรรณาธิการบริหาร : ปกรณ์เกียรติ ตีโรจนานิช
- หัวหน้ากองบรรณาธิการ : ปิยะวัฒน์ สีแดงสูง
- พิสูจน์อักษร : ณัฐพล พรหมแผง
- กราฟิกเลย์เอาต์ : อรอนงค์ อินทรอุดม
- ศิลปกรรม-ออกแบบปก : ชนาเมธ เบญจาทิสวัสดิ์
- ประชาสัมพันธ์และการตลาด : วิชาพรพิชญ์ เวชสุริยะกุล, สมิต ชินคำ,
โบนิสา ศรีสิงห์, อรจิรา ว่องรัตนไพศาล

จัดทำโดย : บริษัทมติชน จำกัด (มหาชน) 12 ถนนเทศบาลนฤมาล

ประชาณีเทศน์ 1 เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 1235

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มติชน 12 ถนนเทศบาลนฤมาล ประชาณีเทศน์ 1

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 2000, 2108

จัดจำหน่ายโดย : บริษัทงานดี จำกัด (ในเครือมติชน)

12 ถนนเทศบาลนฤมาล ประชาณีเทศน์ 1 เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 3350-3360

Matichon Publishing House a division of Matichon Public Co., Ltd.

12 Tethsabannaruean Rd., Prachanivate 1,

Chatuchak, Bangkok 10900 Thailand

 matichonbook @matichonbook

 @matichonbook @matichonbooks matichonbook

สั่งซื้อหนังสือจำนวนมากในราคาพิเศษ

ติดต่อที่ บริษัทงานดี จำกัด

โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 3353

MATICHON
PREMIUM
PRINT

ฝ่าย MATICHON PREMIUM PRINT

บริษัทมติชน จำกัด (มหาชน)

รับผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ทุกประเภท

โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 2419, 2424

email: print.matichon@gmail.com

 Matichon Premium Print

ในกรณีที่หนังสือมีข้อผิดพลาดจากการพิมพ์

เช่น หน้าขาดหาย หน้าซ้ำ หน้าสลับ เข้าเล่มกลับหัว

กรุณาติดต่อมาที่ email: matichonbook.sales@gmail.com

หรือ inbox matichonbook เพื่อขอเปลี่ยนเล่มใหม่

เทร็ดมิงก
สะท่อนจัน

นัธัพันร วัประวัทย

วันชาติจีน
จาก 10 ตุลาคม
ถึง 1 ตุลาคม

ช่วงต้นเดือนตุลาคม ชาวนักท่องเที่ยวชาวจีน
เดินทางไปทั่วโลกกลายเป็นเรื่องคึกคัก เพราะนี่คือช่วง
หยุดวันชาติจีน

ชาติจีนที่ก่อนจะได้ชื่อว่าเป็น “นักท่องเที่ยว
แห่งเอเชีย” เคยได้ชื่อว่า “คนป่วยแห่งเอเชีย”

ชื่อคนป่วยแห่งเอเชียมีที่มา จีนเมื่อปลาย
ราชวงศ์ชิง ผู้คนอดอยาก ที่ดินทำกินขาดแคลน กบฏ
ลุกฮือ ทหารและอาวุธยุทโธปกรณ์ล้นหลาม มหาอำนาจ
จึงรุมทั้งแผ่นดินอย่างง่ายดาย

ปลายราชวงศ์ชิงจึงเกิดกระแสสร้างความเปลี่ยนแปลง
2 ด้านใหญ่ๆ หนึ่งคือ ปรับปรุงชาติ โดยพัฒนา
ระบอบการปกครองใหม่จากกลุ่มผู้ปกครองดั้งเดิม
อีกหนึ่งคือ ล้างไฟแล้วสร้างใหม่แทบทั้งหมด

เรียกง่ายๆ ว่า ปฏิรูปกับปฏิวัติ

(ขวา) เชื้อพระวงศ์ชิงและคณะขุนนางของราชสำนัก

ฝ่ายปฏิรูปจะเป็นใครไปไม่ได้นอกจากราชสำนักชิงและขุนนาง
ดั้งเดิม ส่วนฝ่ายปฏิวัติที่เพิ่งตั้งไข่มี ดร. ซุนยัตเซ็นเป็นแกนนำ

ฝ่ายปฏิรูปของจีนขอสิทธิแสดงฝีมือก่อน ค.ศ. 1907 ราชสำนักชิง
เริ่มวางไรต์แม่ประบอบการเมือง การศึกษา และการทหารใหม่ แต่ก็ทำ
อย่างค่อยเป็นค่อยไป ค่อยเป็นค่อยไปเสียจนคนรู้สึกว่าจะไม่จริงใจในการ
ปฏิรูป

แต่ที่ประชาชนชาวจีนรับไม่ได้ที่สุดคือ ผลการแต่งตั้งคณะรัฐ
มนตรีเพื่อการปฏิรูป เพราะประกอบด้วยเชื้อพระวงศ์ชาวแมนจูแทบ
ทั้งหมด ชาวจีนฮั่นทั้งหลายผิดหวัง เพราะขนาดระบบขุนนางปกติใน
ราชวงศ์ชิงก่อนหน้านั้นยังยินยอมให้สัดส่วนขุนนางชาวแมนจูต่อชาวฮั่น
เป็น 50 ต่อ 50

ฝ่ายปฏิวัติจึงได้โอกาสไหมกระแสน อย่าให้ชาวฮั่นต้องถูกปกครอง
ด้วยชาวแมนจู...

เรื่องชาติพันธุ์ไม่เข้าใครออกใคร กระแสนี้จุดง่ายแม้กระทั่งในชาติ
ที่ทันสมัยในยุคปัจจุบัน

ทั้งประชาชนชาวจีนฮั่น รวมถึงขุนนางและขุนศึกชาวจีนในราช
สำนักต่างก็ร้องยี้กับคณะรัฐมนตรีชุดนี้

ฟางเส้นสุดท้ายพร้อมแล้ว

คณะปฏิวัติแม้ก่อการลุกฮือและล้มเหลวมาหลายครั้ง แต่ในที่สุด
ก็ยึดอำนาจสำเร็จที่เมืองอู่ซางในวันที่ 10 ตุลาคม ค.ศ. 1911

จริงอยู่การยึดอำนาจครั้งนี้ไม่ได้ทำให้ทั้งแผ่นดินเป็นของคณะ
ปฏิวัติ แต่มันทำให้ขุนศึกที่ทรงอิทธิพลตามเมืองต่างๆ ซึ่งไม่พอใจราช

สำนักได้โอกาสประกาศแยกตัวเป็นอิสระ ในเดือนพฤศจิกายนของปีนั้น
14 มณฑลประกาศแยกตัว ราชวงศ์ชิงจึงต้องยอมเจรจากับคณะปฏิวัติ
เพียง 4 เดือนหลังจากนั้น ราชสำนักชิงก็ต้องยอมก้าวลงจากการ
ปกครองจีน

คณะปฏิวัติของ ดร. ซุนยัตเซ็นจึงตั้งพรรคก๊กมินตั๋งเพื่อเตรียมตัว
เข้าร่วมบริหารจีนใหม่ และถือเอาวันที่ 10 ตุลาคมเป็นวันสถาปนาจีน
ใหม่ ซึ่งก็คือ “วันชาติจีน” โดยมีกรุงนานกิงเป็นเมืองหลวง

กระแสความหวังว่าจีนจะพ้นจากฉายาคนป่วยแห่งเอเชียกระจาย
ไปทั่ว แม้แต่ชาวจีนโพ้นทะเลทั้งหลายก็เฉลิมฉลองวันชาติของมาตุภูมิ
ในวันที่ 10 ตุลาคมเช่นกัน

แต่เดิยวก่อน... ถ้าฟังแค่การล้มล้างระบอบเก่าให้ลงจากเวที
การเมืองไป ไม่เคยการันตีว่าจะได้ระบอบการเมืองใหม่ดังใจฝัน

ปมการเมืองเรื่องขุนศึกตามเมืองต่างๆ ยังไม่จบ เพราะแม้ราชวงศ์
ชิงจะลงจากอำนาจ แต่ก็เชื่อว่าขุนศึกต่างๆ จะยอมฟัง ดร. ซุนยัตเซ็น

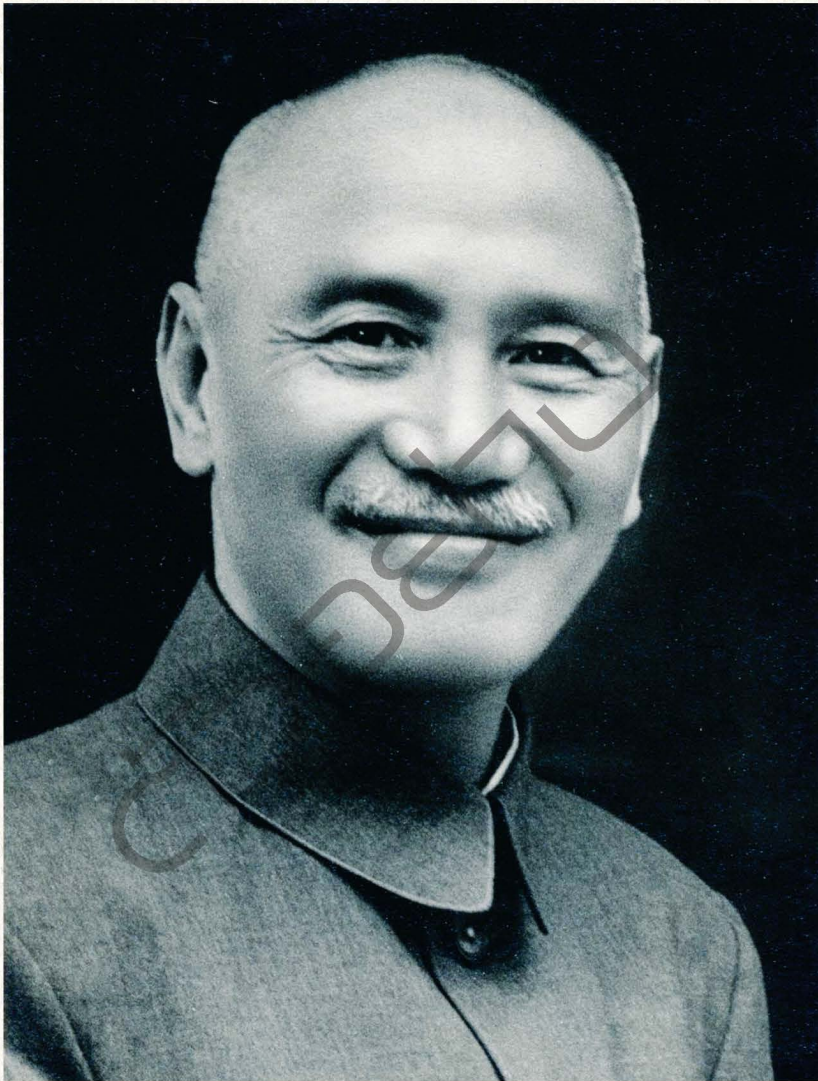
พรรคก๊กมินตั๋งของ ดร. ซุนยัตเซ็นมีอุดมการณ์มากกว่าปาก
กระบอกปืน แต่ขุนศึกต่างๆ มีกระบอกปืนมากกว่าอุดมการณ์ บ้านเมือง
หลังจากนั้นจึงตามมาด้วยความแตกแยกวุ่นวาย

ท่ามกลางความปั่นป่วน ดร. ซุนยัตเซ็นกลับอำลาโลกนี้ไปเสีย
ก่อนใน ค.ศ. 1925

ต่อจากนั้นไม่กี่ปี เจียงไคเช็คก็ได้สืบทอดตำแหน่งผู้นำพรรคก๊กมิน
ตั๋งต่อจาก ดร. ซุนยัตเซ็น

ดร. ซุนยัตเซ็น ผู้นำการปฏิวัติล้มล้างราชวงศ์ชิง และสถาปนาสาธารณรัฐจีน

เจียงไคเช็ค ผู้นำพรรคก๊กมินตั๋ง และนำสาธารณรัฐจีนรบกับญี่ปุ่น หลังสงครามพ่ายแพ้ แก่พรรคคอมมิวนิสต์จีน จึงถอยประชาชนและกองทัพไปเกาะไต้หวัน

เหมาเจ๋อตง ผู้นำพรรคคอมมิวนิสต์จีนที่เปลี่ยนแปลงจีนเป็นสาธารณรัฐประชาชนจีน

เจียงไคเช็คเป็นผู้บัญชาการรบที่เก่งกาจ ช่วงต้นสามารถปราบขุนศึกได้ไม่น้อย แต่เมื่อขึ้นมาเป็นผู้นำบริหารประเทศกลับล้มเหลวเรื่องการปราบคอร์รัปชัน อีกทั้งขึ้นชื่อเรื่องการเกี้ยวพาราสีกับกลุ่มอิทธิพลมืดอย่างใดก็ได้ พรรคก๊กมินตั๋งภายใต้การนำของเจียงไคเช็ค ถือเป็นรัฐบาลที่ถูกต้องเพียงหนึ่งเดียวแห่งสาธารณรัฐจีน

พรรคก๊กมินตั๋งแก้ปัญหาได้ไม่ดีพอ คนป่วยแห่งเอเชียจึงยังมีอาการลุ่มๆ ดอนๆ ในขณะที่ญี่ปุ่นกำลังจ้องจะเขมือบจีนทั้งแผ่นดิน

ใน ค.ศ. 1937 ญี่ปุ่นเปิดฉากสงครามยึดจีนอย่างเป็นทางการ

เจียงไคเช็คปราศรัยปลุกกระดม
ให้ทำสงครามต่อต้านญี่ปุ่น

พรรคคอมมิวนิสต์จีนที่เติบโตท่ามกลางความโกลาหลของจีนมา
ไล่เลี่ยกับพรรคก๊กมินตั๋ง ได้โอกาสนำเสนออุดมการณ์ความเท่าเทียม
ถ้วนหน้า โดยใช้ทั้งไม้แข็งไม้อ่อนในการนำเสนอ

เจียงไคเช็คไม่เกิดอุดมการณ์นี้ ความสัมพันธ์ช่วงต้นจึงมีทั้งการ
ร่วมมือที่หอมหวานและการหักหลังที่ขมขื่น

การยื้อแย่งอำนาจและฐานมวลชนของ 2 พรรคนี้นับวันยิ่งรุนแรง
สงครามกลางเมืองจึงปะทุขึ้น โดยมีกองทัพญี่ปุ่นเป็นตาอยู่คอยกดดัน
พุงปลา

เจียงไคเช็คพบเหมาเจ๋อตง หลังสงครามโลกครั้งที่สองสิ้นสุด ซึ่งไม่นานทั้งสองเผชิญหน้ากันในสงครามกลางเมืองจีน

เจียงไคเช็คแบ่งกำลังรับศึกญี่ปุ่นพร้อมกับปราบพรรคคอมมิวนิสต์จีนและประกาศกร้าวว่า “ศึกนอกไม่อันตรายเท่าศึกใน”

พรรคคอมมิวนิสต์จีนนำโดยเหมาเจ๋อตงจึงต้องรับศึกจากเจียงไคเช็คพร้อมกับปลุกระดมให้ชาวจีนเห็นว่า “เจียงไคเช็คยินดีฆ่าคนจีนด้วยกันมากกว่าจะร่วมมือกันต่อต้านญี่ปุ่น”

บรรยากาศฉลองชัยชนะสงครามโลกครั้งที่ 2 ในจีน

สงครามขยายตัวจากหลายปัจจัย ไม่นานนักทั้งโลกก็ก้าวเข้าสู่สงครามโลกครั้งที่ 2

ค.ศ. 1945 กองทัพญี่ปุ่นแพ้สงครามโลก ย่อมต้องถอนกำลังออกจากแผ่นดินจีนไปโดยปริยาย

เจียงไคเช็คได้โอกาสใช้วิธีสยัตศน์ นี่แหละที่บอกว่าศึกในอันตรายกว่าศึกนอก ญี่ปุ่นรบเกินตัวสุดท้ายย่อมต้องแพ้ยตัวเอง นโยบายกำจัดคอมมิวนิสต์ให้หมดสิ้นเป็นสิ่งที่ถูกต้อง

แต่จิตใจมวลชนที่ทุกข์ยากเข้าข้างพรรคคอมมิวนิสต์จีนเข้าให้แล้ว ปัญหาสังคมที่พรรคก๊กมินตั๋งแก้ไม่ได้ ดูเหมือนจะมีทางออกเมื่อใช้วิธีล้างไฟตามทีพรรคคอมมิวนิสต์จีนนำเสนอ

แม้เจียงไคเช็คจะมีอาวุธยุทโธปกรณ์เหนือกว่า แต่เหมาเจ๋อตงกลับได้ใจชาวบ้านไป บวกกับการรบแบบจรรยาที่สู้หนัก ท้าเจียงไคเช็คจึงต้องล่าถอย เสียดินแดน

สงครามกลางเมืองดำเนินไปอย่างเข้มข้น ต้น ค.ศ. 1949 พรรคคอมมิวนิสต์จีนปิดล้อมและยึดเมือง ปักกิ่งได้โดยสันติ เมืองปักกิ่งไม่เสียหาย พรรคคอมมิวนิสต์จีนจึงหารือกันว่าจะตั้งกรุงปักกิ่ง เมืองหลวง ก่อนยุคสาธารณรัฐเป็นเมืองหลวงใหม่ของจีน

1 ตุลาคม ค.ศ. 1949 พรรคคอมมิวนิสต์จีน จัดงานเฉลิมฉลองที่จัตุรัสเทียนอันเหมินต่อหน้าทหารและประชาชนกว่า 300,000 คน เหมาเจ๋อตง ประกาศว่า “สาธารณรัฐประชาชนจีนถือกำเนิดขึ้นในวันนี้แล้ว...”

เหมาเจ๋อตงประกาศก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีนในวันที่ 1 ตุลาคม ค.ศ. 1949

พรรคคอมมิวนิสต์จีนไม่เคยปฏิเสธว่า ดร. ซุนยัตเซ็นคือผู้ริเริ่มสร้างจีนใหม่ด้วยการปฏิวัติที่เมืองอู่ซางในวันที่ 10 ตุลาคม ค.ศ. 1911 แต่จีนที่เอาชนะใจผู้คนได้อย่างแท้จริงกำเนิดขึ้นในวันที่ 1 ตุลาคม ค.ศ. 1949 และชาติจีนต้องมีเพียงหนึ่งเดียว (ในการเฉลิมฉลองวันชาติของจีนแผ่นดินใหญ่ ก็มักมีรูป ดร. ซุนยัตเซ็นประดับไว้ในลานจัตุรัสเทียนอันเหมินด้วยเช่นกัน จีนแผ่นดินใหญ่แค่ไม่ยอมรับการปกครองที่ล้มเหลวภายใต้การนำของเจียงไคเช็คและพรรคพวกเท่านั้น)

หลังจากนั้น ได้หวนและดินแดนนอกเหนืออำนาจพรรคคอมมิวนิสต์จีน เช่น ฮองกง มาเก๊า และชาวจีนโพ้นทะเลจำนวนมากยังคงฉลองวันชาติในทุกวันที่ 10 ตุลาคม เรื่อยมา ส่วนจีนแผ่นดินใหญ่ถือว่าวันชาติของตนคือวันที่ 1 ตุลาคมเท่านั้น

หลายสิบปีต่อมา จีนแผ่นดินใหญ่ผ่านความข้นแค้น ทุกข์ยาก และวิกฤติทางการเมือง จากคนป่วยก็ยังต้องเป็นทั้งคนอดอยากและคนคลั่งแห่งเอเชีย แต่จนแล้วจนรอดก็พลิกฟื้นกลับมาเข้มแข็งมากขึ้นในทุกด้าน อิทธิพลของจีนแผ่นดินใหญ่ขยายตัวอย่างรวดเร็วใน 2 ทศวรรษที่ผ่านมา ใครๆ ที่สนใจเรื่องจีนก็เริ่มคุ้นชินว่า วันชาติจีนคือวันที่ 1 ตุลาคม

(ขวา) งานฉลองวันชาติของจีนแผ่นดินใหญ่ 1 ตุลาคม

แต่ชาวจีนบางส่วนไม่ชินแบบนี้ ค.ศ. 1997 ย่องกงกลับคืนสู่จีนแผ่นดินใหญ่ แม้ใช้หลักการ 1 ประเทศ 2 ระบบ แต่วันชาติต้องมีเพียงหนึ่งเดียว ความเคยชินที่ชาวจีนย่องกงฉลองวันชาติในวันที่ 10 ตุลาคม แม้ไม่ได้ประกาศว่าผิดกฎหมาย แต่การติดป้ายเฉลิมฉลองถือว่าผิดเรื่องการติดป้ายประกาศในที่สาธารณะ

ทุกวันนี้ ต้นเดือนตุลาคมของจีนกลายเป็นเทศกาลสำคัญของการออกเดินทางท่องเที่ยวของฝั่งจีนแผ่นดินใหญ่ เนื่องจากราชการกำหนดให้ช่วงวันที่ 1 ตุลาคม เป็นช่วงวันหยุดยาวในเทศกาลวันชาติจีน ส่วนฝั่งจีนไต้หวันให้หยุดวันที่ 10 ตุลาคม เพียงวันเดียวเท่านั้น

(บน) เจียงไคเช็คในงานฉลองวันชาติ 10 ตุลาคม ที่ไต้หวัน

(ล่าง) งานฉลองวันชาติจีนที่จัดริสเทียนอันเหมิน โดยมีภาพ ดร. ซุนยัตเซ็นอยู่เบื้องหลัง

จากเป๋นจั้น
ลุ่มบวณการเป๋นจั้น

เวลาพูดถึงศาลยุติธรรมกับเรื่องอื่นๆ ใครๆ ก็
ต้องนึกถึงเป่าบันจิ้นแห่งศาลไคเฟิง

แม้เรื่องราวเป่าบันจิ้นตัดสินคดีที่เคยได้ดูได้ยิน
กันแทบทั้งหมดจะมาจากนิยายสืบสวนสอบสวนที่
แต่งขึ้นยุคหลังแทบทั้งสิ้น แต่เป่าบันจิ้นแห่งศาลไคเฟิง
ก็มีตัวตนจริงในประวัติศาสตร์ อีกทั้งยังหลักแหลม
ยุติธรรมสมคำร่ำลือ

เป่าบันจิ้นมีชีวิตอยู่ในช่วง ค.ศ. 999-1062
เป็นคนในยุค 1,000 ปีที่แล้ว ถ้าเปรียบเทียบกับ
ประวัติศาสตร์ดินแดนสุวรรณภูมิ ก็จัดว่าท่านร่วม
สมัยกับอาณาจักรละโว้ หรือญชัย และศรีวิชัย

อ้างอิงให้่ายขึ้น ก็คือเป่าบันจิ้นมีชีวิตอยู่ก่อน
ยุคพ่อขุนรามคำแหง 200 กว่าปี

(ขวา) เป่าเจิ้ง หรือเป่าบันจิ้น ในเอกสาร *Illustrations of the Three Powers*
(三才圖會) ราว ค.ศ. 1609

包 孝 肅 像

แม้เวลาจะผ่านมาเนิ่นนาน แต่เรายังรับรู้เรื่องราวและลีลาการตัดสินใจของเปาบุ้นจิ้นได้ เพราะในบันทึกประวัติศาสตร์จริงไม่อิงนิยาย มีรายละเอียดคติที่เปาบุ้นจิ้นตัดสินใจอยู่บ้าง อย่าง “คดีลี้ลับ”

เรื่องมีอยู่ว่า...

เมื่อคราวเปาบุ้นจิ้นยังเป็นนายอำเภอเถียนฉาง เข้าวันหนึ่งมีชาวบ้านมาร้องเรียนกับเปาบุ้นจิ้นว่าเมื่อคืนวัวของตนถูกใครไม่รู้ตัดลั่นไป

ต้องขยายความก่อนว่า นายอำเภอในจีนยุคโบราณต้องทำหน้าที่สารพัด เพราะเป็นตำแหน่งขุนนางปลายแขนงของราชสำนักที่ถูกส่งมาดูแลชาวบ้านแต่ละท้องถิ่น ไม่ว่างานหนักเบา ทำสามะโนคร้ว เก็บภาษี คิดพัฒนาพื้นที่ จนถึงสอบสวน ตัดสินคดี ยุติข้อพิพาทระหว่างชาวบ้าน ทั้งหมดต้องพึ่งนายอำเภอเพียงคนเดียว

ส่วนตำแหน่งที่ดูเหมือนข้าราชการชั้นผู้น้อยได้บังคับบัญชาเปาบุ้นจิ้น อย่างหวังเฉา หม่าฮั่น จางหลง และจ้าวหนู่หนั้นไม่ได้มาจากราชสำนัก แต่นายอำเภออย่างเปาบุ้นจิ้นต้องเจียดเงินเดือนของตนจ้างมาช่วยทำงานเอง

(ซ้าย) เปาบุ้นจิ้นในภาพเขียนบนผ้าไหม สมัยราชวงศ์ชิง

(ซ้าย) กงซุนเซ่อ ผู้ช่วยเป่าบุ๋นจิ้น จากหนังสือ 7 ผู้กล้า 5 ผู้ทรงธรรม (七侠五义传)
 (ขวา) จันเจา ฉายาแมวหลวง หน่วยบู๊พิเศษของเป่าบุ๋นจิ้น จากหนังสือ 7 ผู้กล้า 5 ผู้ทรงธรรม (七侠五义传)

กลับเข้าเรื่องต่อ... เป่าบุ๋นจิ้นในฐานะนายอำเภอจึงมีอำนาจและหน้าที่ขปรีศนาคดีของชาวบ้านรายนี้ด้วยตนเอง

หลังจากได้ฟังรายละเอียดคดีเบื้องต้น เปาบุ้นจิ้นคิดแล้วคิดอีก
หลายตลบก็ยังรู้สึกประหลาดใจ โจรที่ไหนจะจ้องใจตัดสินว่าทั้งไปเฉยๆ
จึงอุทานดังๆ ตามสไตล์ “ไร้เหตุผลสินดี!” แล้วก็คิดว่าเรื่องนี้
มันต้องมีเงื่อนงำ

คิดสักพักจึงบอกให้ชาวบ้านคนนั้นกลับไปฆ่าวัวตัวที่โดนตัดสินตัว
นั้น แล้วให้แล่เอาเนื้อวัวไปเรขายด้วยตนเอง

ชาวบ้านได้ยินนายอำเภอพูดแบบนี้เข้าก็ตกใจ “ทำไมท่านเปาฯ
จึงสั่งให้ข้าทำเรื่องผิดกฎหมายบ้านเมืองเช่นนี้เล่า”

เพราะยุคนั้นถือวัวควายเป็นสัตว์สำคัญช่วยทุ่นแรงให้เกษตรกรทำ
ไร่นาได้ดีขึ้น เป็นปัจจัยสำคัญที่สร้างผลผลิตให้แก่แผ่นดิน วัวควาย
ของชาวบ้านแต่ละตัวจึงต้องลงทะเบียนไว้ และมีกฎหมายห้ามไม่ให้ชาว
บ้านฆ่าวัวควายได้ตามใจชอบ ใครฝ่าฝืนมีความผิดติดคุก

กลับเข้าเรื่องต่อ “แล้วท่านเปาฯ มาสั่งแบบนี้ได้อย่างไร?”

เปาบุ้นจิ้นบอกแก่ชาวบ้านคนนั้นว่า “ไม่เป็นไรๆ ยุคนี้ยังไม่มีสัตว์
แพทย์ที่จะมาต่อลิ้นวัวให้ อย่างไรเสียวัวไม่มีลิ้นตัวนี้ก็จะต้องตายในอีกไม่กี่
วันอยู่ดี เรื่องนี้ถือว่าข้าเป็นคนสั่งให้เจ้าทำ เจ้าย่อมจะไม่มีผิดใดๆ”

“แต่ขอเน้นย้ำว่าเจ้าห้ามบอกใคร ว่านี่เป็นคำสั่งของข้า” ชาวบ้าน
ใส่ชื่อได้แต่ทำตามที่เปาบุ้นจิ้นสั่ง

เช้าวันรุ่งขึ้น ชาวบ้านคนนั้นล้มวัวแล้วแล่เอาเนื้อออกขาย อยู่ๆ
ก็มีชายคนหนึ่งฉูดกระซากลากตึงชาวบ้านที่เป็นเจ้าของวัวมาหาเปาบุ้น
จิ้น “ท่านนายอำเภอฯ มันบังอาจฆ่าวัวขายเนื้อ จับมันเลย! ท่านนาย
อำเภอ!”

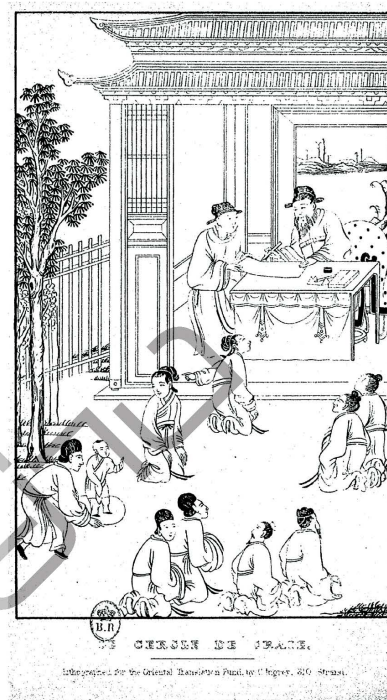
เปาบุ้นจิ้น ขณะว่าคดีความในศาลไคเฟิง
จากหนังสือ 7 ผู้กล้า 5 ผู้ทรงธรรม (七
俠五義傳)

เปาบุ้นจิ้นนั่งดูชาวบ้านเจ้าทุกข์กับชายคนนั้นฉุดรั้งวิวาทกันต่อหน้าอยู่สักพักแล้ว จึงตวาดไปที่ชายคนนั้นว่า “เจ้าไซ้ไหมที่แอบดัดลิ้นวัวไป!” ชายคนนั้นตกใจ รีบสารภาพความผิดโดยไม่ทันคิดว่ากล้องวงจรปิดยังไม่ถือกำเนิดขึ้นมาในโลก

ชะรอยจันเจา หวังเฉา หม่าฮั่น จางหลง จ้าวหู่ ไม่ก็กงซุนเซ่อ จะแอบเห็นตอนเราดัดลิ้นวัวแน่ๆ...

นั่นก็คิดส่งเดชไป! เพราะ 6 คนที่วามาล้วนไม่มีตัวตนจริงในประวัติศาสตร์

เปาบุ้นจิ้น ขณะตัดสินคดีแม่ตัวจริงตัว
ปลอม จากหนังสือพิมพ์ฝรั่งเศส ค.ศ.
1832

แต่เอาละ ในเมื่อชายคนนั้นสารภาพแล้ว ก็ถือว่าเปาบุ้นจิ้นปิดคดี
ได้รวดเร็ว ถูกใจชาวประชาจีนนัก

สมมติฐานของเปาบุ้นจิ้นก็คือ ชายที่ขโมยลิ้นวัวไปคงจงใจสร้าง
สถานการณ์ให้วุ่นของเจ้าทุกข์ตาย แล้วจึงเล่นเกมงานโดยใช้กฎหมายห้าม
ฆ่าวัวควายของยุคนั้นเป็นเครื่องมือ

เห็นได้ว่า กฎหมายก็กลายเป็นอาวุธทำร้ายผู้บริสุทธิ์ได้เช่นกัน

ประวัติศาสตร์ไม่ได้บันทึกแรงจูงใจของชายคนนั้นไว้ ซึ่งก็พอคาด
เดาได้ว่า คงเคยโกรธเคืองกับเจ้าของวัวกันมาก่อน

จากการตัดสินใจครั้งนี้ นายอำเภอหนุ่มเปาบุ้นจิ้นจึงได้ความดีความชอบไปเต็มๆ นี่คือนักบุญความยุติธรรมที่ชาวบ้านไผ่ฝั้น มีตรรกะ มีไหวพริบ ขยันคิด ช่างสังเกต และมีจิตวิทยา ทั้งหมดรวมอยู่ในคนเดียว

แน่นอนว่า โลกยุคนี้ซับซ้อนต่างกับเมื่อพันปีที่แล้ว ชาวบ้านไม่ได้ขวัญอ่อนเมื่อโดนตวาดจับผิด ลองคิดว่าหากคดีเกิดขึ้นซ้ำในปัจจุบัน แล้วเจ้าหน้าที่รักษากฎหมายเลียนแบบวิธีการของเปาบุ้นจิ้น คงจะมีโอกาสประสบความสำเร็จในการทำคดีน้อยแสนน้อย

ทางที่ดีใช้ภาพจากกล้องวงจรปิด หรือไม่ก็หาหลักฐานดีเอ็นเอมามัดตัวจะมั่นใจได้กว่า

แถมเมื่อดูกันดีๆ ก็จะได้รู้ว่า เปาบุ้นจิ้นไม่ได้ทำแค่หน้าที่ผู้พิพากษา แต่ทำเกือบทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม ไม่ว่าสอบสวน รวบรวมหลักฐาน วางแผนล่อซื้อ จับเท็จ พิเคราะห์ จนถึงพิพากษา ครบในคนเดียว

ฉะนั้น วิธีการดีๆ ของเปาบุ้นจิ้น เอามาใช้กับกระบวนการยุติธรรมในยุคนี้ ก็มีสิทธิ์จะถูกระเบียบราชการเล่นงานโทษฐานที่กล้าทำงานนอกเหนือหน้าที่ แถมยังสั่งให้ชาวบ้านทำผิดกฎหมายเสียเอง

แน่นอนว่า เพราะสังคมในปัจจุบันมีคดีความมากมายและหลากหลายซับซ้อนขึ้นกว่าเมื่อพันปีที่แล้ว กระบวนการยุติธรรมจึงฝากไว้กับคนคนเดียวไม่ไหว การแบ่งย่อยงานแต่ละด้านออกไปจึงจำเป็น ซึ่งช่วยให้เกิดความเชี่ยวชาญและประสิทธิภาพเฉพาะทาง และจะย้อนกลับมาช่วยตัวกระบวนการยุติธรรมเอง

ศาลไคเฟิงจำลองของเปาآنจิ้น ณ เมืองไคเฟิง ซึ่งเคยเป็นเมืองหลวงยุคราชวงศ์ซ่ง
 ภาพจาก The “Kaifeng Court” tourist attraction in Kaifeng, Henan, China.
 © drnan tu (https://th.wikipedia.org/wiki/เปาآنจิ้น#/media/ไฟล์:Kaifeng_court.jpg) CC BY-SA 2.0

นี่เป็นทิศทางของการพัฒนาในทุกๆ สาขาวิชา งานจึงต้องถูกแยก
 ย่อย งานที่เคยทำได้ด้วยตัวคนเดียวจึงต้องถูกแบ่งให้หลายฝ่ายหลายคน

เปาบุ้นจิ้นก็ไม่พ้นทิศทางนี้ พ้นกว่าปีที่แล้วกระบวนการยุติธรรมที่ใช้เปาบุ้นจิ้นทำคนเดียวก็เพียงพอ ในสมัยต่อมาใช้ไม่ได้แล้ว ขนาดคนแต่งนิยายเปาบุ้นจิ้นยุคหลังยังเข้าใจหลักการนี้ จึงแต่งคดีที่พิสดาร ซับซ้อนมากขึ้น จนต้องเพิ่มจันเจา หวังเฉา หม่าฮั่น จางหลง จ้าวหู และกงซุนเซ่อ เข้ามา กลายเป็นขบวนการยุติธรรม ซึ่งขอเรียกเล่นๆ ว่า “ขบวนการเปาบุ้นจิ้น”

เรื่องเปาบุ้นจิ้นจะสนุก ซับซ้อน และประทับใจมากขึ้นไม่ได้ ถ้ามีเปาบุ้นจิ้นเป็นผู้สะสางคดีแค่คนเดียว

คนเยอะ ฝ่ายเยอะ เรื่องจึงเยอะ ก็เป็นเรื่องเข้าใจได้ ประสิทธิภาพด้านเวลาและความสะดวกอาจจะน้อยลงบ้าง แต่หลักการที่ต้องยึด คือความยุติธรรมห้ำหั่นน้อยลงไปด้วย

และเหนืออื่นใด คือทุกคนในขบวนการเปาบุ้นจิ้น ต้องถือตัวว่าเป็นทีมเดียวกัน เป็นทีมแห่งความยุติธรรมเพื่อเป็นที่พึ่งของชาวประชาที่เดือดร้อน เพราะที่มาของทุกคนก็แตกตัวมาจากเปาบุ้นจิ้นเพียงคนเดียวนี่แหละ

ซ่งเซียงกง เป็น 1 ใน 5 อริราชยุคขุนชิว แม้มีช่วงหนึ่งของชีวิตที่นับว่าเป็นผู้ยิ่งใหญ่ แต่เหตุการณ์ในบั้นปลายชีวิตเขากลับมีแต่คนเยาะเย้ยถากถาง ชาวจีนมักเอาเรื่องซ่งเซียงกงมาสอนใจ บอกว่าซ่งเซียงกงใช้คุณธรรมผิดที่... เพราะไปใช้คุณธรรมในสนามรบ

เรื่องมีอยู่ว่า ในยุคขุนชิวที่ซ่งเซียงกงมีชีวิตอยู่ แผ่นดินจีนยังมิได้รวมเป็นหนึ่ง จึงเต็มไปด้วยแว่นแคว้นนับร้อย ซึ่งแต่ละแคว้นมักขัดแย้งและชิงดีกัน

(ขวา) ซ่งเซียงกง ภาพเขียนจากหนังสือ *Chronicles of the Eastern Zhou Kingdoms*
(东周列国志)

宋襄公

สุสานท่านเปามีปริศนาอะไรซ่อนอยู่...
ทำไมจ้าวทวนอูจึงอาจมีสิน้ำเงิน...
แล้วปาตองโก่เกี่ยวอะไรกับทรรราช...

ประวัติศาสตร์จีนเก่าแก่นับพันปี
จึงมากด้วยเรื่องเล่าเกร็ดควรรู้
ของบุคคลสำคัญที่มีส่วนสร้างวีรกรรม
ประดับตำนาน

เกร็ดมังกรสะท้อนจีน

บอกเล่าประวัติศาสตร์จีนผ่านหลากหลายเรื่องราว
ของฮ่องเต้ ขุนศึก กังฉิน และนักปฏิวัติ
ที่ถูกเล่าขานสืบต่อกัน บ้างเป็นเรื่องจริง
บ้างเป็นเรื่องลวง บ้างเป็นเรื่องเข้าใจกันไปเอง
แต่ทั้งหมดล้วนเป็นบทเรียนสะท้อนความเป็นมนุษย์
ของบุคคลในตำนานที่มีหลากหลายแง่มุม หลากเรื่องราว
ที่คนรุ่นหลังน่าพิศมัยพิจารณา

ประวัติศาสตร์

ISBN 978-974-02-1954-5

9 789740 219545

ราคา 450 บาท